

### סיכום פגישת ועדת היגוי עם עתידנא 11.9.22

#### משתתפים :

מינהל חברה ונוער: חגי, קרן

שרית- יעוץ משפטי,

נציגי ציבור: חדיגיה, ניר

ראמ"ה: טל, סיגל, ליאורה

משתתפים מטעם עתידנא: טוני נאסר, ארז אשל, ד"ר דליה פדילה, עמית דרי, איסמעיל חג יחיא, סולימן סלימן

- **מטרת השימוע:** שיקוף מצב לתהליך האומדן לאור אחוזי השבה נמוכים של מדריכים צעירים של עתידנא.
- **רקע-** משנת 2020 עמותת עתידנא בקשר עם מינהל חברה ונוער במשרד החינוך, להכרה לתמיכה כתנועת נוער. בשנת 2021 החלו תהליך אומדן המבוצע ע"י ראמ"ה. לקראת התהליך ובמהלכו נפגשו נציגי היחידה המקצועית ואנשי ראמ"ה עם חברי הנהלת עתידנא על מנת ללוות, לשקף ולהסביר את הנדרש מתהליך האומדן, לרבות סיורים בסניפי העמותה ומפעליה. יצויין כי ביוני 2021, התריעו אנשי היחידה המקצועית בפני עתידנא והמליצו לשקול דחייה של בקשת ההכרה לתמיכה מחשש שהכניסה לתהליך האומדן מוקדמת מדי, ואי עמידה בתנאי הסף תגרור אחריה השהיית התהליך לשנתיים נוספות.
- ארז אשל יו"ר עתידנא נתן רקע על הקמת העמותה וחשיבותה – יסודות עתידנא הונחו לפני עשור, במינהל חברה ונוער בשיתוף עם גילאל ספאדי.

#### סקירת הנתונים עד כה ע"י ראמ"ה:

לראמ"ה ניסיון רב בתשאול במסגרת תנועות הנוער בכל מגזרי השפה ובמספר אירועי הערכה החל מ-2004-2005 והיא הגוף המקצועי שנבחר ע"י משרד החינוך לאמוד את תנועת הנוער בכל תהליכי האומדן עד כה. באומדן האחרון שהיה ב-2014-2015 עמדנו על 80% - 84% השבה בחברה הערבית.

#### נתוני האומדן בעמותת עתידנא:

בקרב החניכים, אחוז ההשבה הוא 76%. אמנם לא גבוה, אבל אפשר יהיה לנתח נתונים איכותניים מאחוז זה.

במדריכים צעירים אחוז ההשבה 50% לאחר יותר משלושה חודשי ניסיונות לתשאול. אחוז זה הינו נמוך לעיבוד נתונים ואינו מאפשר בדיקת עמידה בתנאי סף.

\*\*היעוץ המשפטי במשרד החינוך מבקש להבהיר כי הסעיף הרלוונטי במבחן הוא סעיף 10. כעת בוחנים תנאי סף כמותיים שנשענים על האומדן. כדי שתנועה תוכל לעמוד בתנאים הנדרשים דרושים אחוזי השבה גבוהים יותר.

\*\*לדברי ראמ"ה, עד כה בכל האומדנים, לרבות החברה הערבית, לא נוצרה סיטואציה של פער גדול כל כך בין אחוזי השבה של חניכים לאחוזי השבה נמוכים של מדריכים צעירים.

#### תגובות עתידנא:

- עתידנא מבקשים להסביר כי העמותה קמה לפני 4 שנים מתוך חרדת לעתיד הנוער והצעירים בחברה הערבית. עתידנא רוצה לחנך דור נעורים גאה בזהות שלהם ומרגיש שייך למדינת ישראל. עתידנא מעריכים מאוד את אופן תהליך האומדן, את הסבלנות, את ההבנה ואת הליווי של ראמ"ה והיחידה המקצועית. הרכזים והמדריכים שרוטאיינו בשלב ביקורי הסניפים, מביעים שביעות רצון והרגשה נוחה עם השאלות והתרגום.
- עתידנא מתארים מציאות בה ראשי רשויות תומכים בהם למרות האוריה העוינת מועדת המעקב וועד ראשי הרשויות (כולל פרסומים נגד עתידנא בתקשורת) וכן 5000 משפחות ובני משפחותיכם תומכים בנו, בעצם החתימה על מסמך החברות בתנועה. ההכרה בעתידנא היא סימבולית וקריטית למען חיזוק הקהילה של אלפי התומכים בתנועה.
- טענות עתידנא לתהליך עצמו (לקוח מתוך שקף במצגת שהציגו עתידנא בדיון)-  
\*\*לפני המצגת טענו כי התהליך התעכב עקב חוסר בתקציב ממשרד החינוך ובוצע בתקופת הקיץ כשהחניכים והמדריכים לא פנויים

#### סיבות מהותיות:

1. סקר טלפוני מהוה חשש וחשדנות בקרב הורים וחניכים:
  - אוריה עוינת של המנהיגות הערבית הפוליטית והמפלגתית לעתידנא הכולל מכתב של ועד ראשי רשויות וועדת המקב כנגד פעילות עתידנא הקוראת לישראליות של הנוער הערבי. זה דבר אחד לשלוח ילדיך לעתידנא ודבר אחר לענות על כך בסקר טלפוני המייצר חשדנות וחשש.
  - במהלך השנה האחרונה פורסמו כתובת זדון, השמצות ואיומים (חלקם באופן אישי לחניכים ומדריכים). הצטרפו אליהם, לצערנו, פקידים במחלקות החינוך והנוער ומנהלי יחידות נוער ומתנסים שסרבו לאפשר לנו לפעול במתקנים הציבוריים ביישובים רבים.
  - ידוע כי סקרים טלפונים, בערבית, בחברה הערבית מלווים בחשדנות רבה (מכוני סקרים, שירותי בטחון, תקופת בחירות)- סיבות לניתוקים באמצע. נוכל להציג גם חווד מקצועי בעניין.
  - בעקבות איומים על כמה חניכים (אשר טופלו על ידי המשטרה) לאחר החזרה מהמסע לפולין נוצר לחץ על חניכים צעירים על זיהוי פומבי עם התנועה.

#### סיבות טכניות:

1. עיקר הסקר בוצע בחודשי הקיץ ולא במהלך שנת הפעילות. הוצגו בפנינו סיבות שונות לעיכוב (קושי במציאת סוקרים ערבים, ענייני תקציב לביצוע הסקר וכד')
2. חניכים/הורים טוענים שהתקשרו אליהם בימי שישי (שישי האחרון) ובחופשות הקיץ כאשר רבים נמצאים בחו"ל.
3. שעות ההתקשרות לא תאמו את הזמנים שהועברו אלינו, (בשעות הצהריים 11:00 – 14:00) חלקם נמצאים עוד בבית הספר, בכיתות ללא אפשרות מענה.
4. גורם שלישי (חברת הסקרים והסוקרים עצמם והטיות שלהם)
5. הורים טוענים שהתקשרו פעמיים (גם לאב וגם לאם)
6. שיחות שהתנתקו ולא חזרו אליהם שוב.
7. בעיות ידועות ומוכרות של קליטה ותקשורת (דיר אלאסד, וואדי סאלמה, וטמרה)
8. סקר פנימי שביצענו אצל המד"צים- 141 טוענים שדיברו איתם.

### תשובות ראמ"ה לטענות:

\*\*לגבי עיכוב התהליך ובעיתוי התשאול הטלפוני-

משרד החינוך מזכיר כי העיכוב היה לגבי שלב א של הביקור בסניפים ולא שלב ב של התשאול הטלפוני. ראמ"ה הזכירו כי התשאול החל ב-2.6.2022, ונמשך מעל שלושה חודשים. יש לציין כי בכל המפקדים הקודמים, התשאולים בוצעו בחודשי הקיץ.

- לגבי כמות חניכים שענו בשקר הפנימי שהציגו עתידנא, הפער בין 123 מדריכים שענו לראמ"ה אינו גדול. יתכן שהפער מצביע על מדריכים שענו טלפונית אך לא היו מוכנים להתראיין.
- הוועדה מבקשת להדגיש כי לא מספיקה הכמות משיבים אלא חשוב גם מה הם עונים איכותנית. לגבי קליטה ביישובים מסויימים- אחוז ההשבה מאותם יישובים מראה כי אין בעיות קליטה. דווקא מיישובים אלה יש אחוזי השבה גבוהים. גם ביישובים אחרים, עדיין חניכים צעירים והוריהם עונים. מדריכם צעירים פחות.
- לגבי טענת הסוקרים- הסוקרים של ראמ"ה אינם חדשים. הם עובדים בראמ"ה בתכניות רבות ומגוונות לאורך שנים רבות. מנהל המוקד הטלפוני נמצא בכל מפקדי האומדן החל משנת 2005 ומכיר את השיטה ואת הנדרש.
- לגבי הטענה שסקרים טלפונים מלווים בחשדנות- גם במפקדים קודמים היו סקרים טלפונים עם אחוזי השבה מעל 80% בחברה הערבית.
- בדיון פנימי של הוועדה המלווה עולה כי הטענה לפיה אחוז המשיבים נמוך בגלל חשש לעוינות, אינו יכול להוות גורם המשנה את תנאי הסף ושיטת האומדן שכן ביישובים הספציפיים שעתידנא הציגו כמאוימים במיוחד, יש אחוזי השבה גבוהים של החניכים.
- לגבי הטענה על החרגות קודמות בחברה הערבית (מפקדים קודמים)- ראמ"ה תבדוק את הטענה לגבי מזרח ירושלים.

### לסיכום-

1. עתידנא ביקשו הארכה נוספת של 3 שבועות והבקשה נענתה ע"י הוועדה בחיוב
2. עד יום חמישי הקרוב, 15.9.2022, עתידנא יעבירו מסמך עם בקשות מטעמם
3. יודגש שוב כי אחוזי ההשבה בקרב המדריכים הצעירים והחניכים הינו תנאי בסיסי ליכולת עיבוד הנתונים לכדי בדיקת עמידה בתנאי הסף אך אינו מהווה ערובה לעמידה בתנאי הסף הכמותיים והאיכותניים הנדרשים בתקנת התמיכה.